

PETER FREUND

Nu ai nevoie de un atu pentru a iesi invingator

In amintirea mamei mele si a partidelor de bridge la Timisoara

Am rasfoit cu mare placere lista evreilor sportivi timisoreni initiata de Gyuri Borgida si Dezsö Bleier. http://www.bjt2006.org/Evrei_sportivi_timisoreni.pdf Includerea jocului de bridge a fost o idee minunata. As vrea sa adaug ceva la aceasta rubrica. La Timisoara, jocul de bridge are o origine mai veche decat apare in lista. Parintii mei Joska si Rozsi erau pasionati jucatori si aveau multi parteneri: Gal Erna, Spieler bacsii (tatal lui Spieler Gyuri), Kardos Willi, Steiner neni (fiica rabinului Drechsler si sotia chimistului Dr. Ing. Steiner Laci) si multi altii.

Parintii mei au initiat fiicele mele in acest joc, si asa, fiica mea Caroline joaca foarte bine si acum si fiii ei, nepotii mei, Andrei (15 ani) si Marko (12 ani) joaca cu mare placere. Andrei este un adevarat jucator excelent, in special in jocul de "sans atout", sau, cum se numeste pe aici cu ironie, politica imprezibila "no trump".

Mama mea era membra a clubului de bridge din Konstanz in Germania si a primit diploma Federatiei Germane de Bridge. In 2012, la varsta de 98 de ani, a fost in echipa castigatoare a unei competitii. Din pacate, cateva zile mai tarziu, a cazut in apartamentul ei si si-a rupt pelvisul. Au internat-o in spital si dupa cateva luni a murit. La inmormantarea ei, am spus cateva cuvinte elogioase si am mentionat pasiunea ei pentru jocul de bridge, pasiune transmisa pana si stranepotilor ei. Am adaugat ca talentul lui Andrei la jocul *sans atout* este o mostenire de la dansa, ceea ce confirma faptul ca in viata nu ai nevoie de un atu pentru a iesi invingator. In acest moment am fost intrerupt de o membra a clubului de bridge prezenta la inmormantare, care a adaugat, "Domnule profesor, se pare ca nu stiti faptul ca mama Dvs. era celebra in clubul nostru ca specialista in jocul *sans atout*."

Scuzati-ma ca aici imi permit o digresiune de la continutul "sportiv" al acestor randuri. Moartea mamei mele s-a desfasurat intr-un mod destul de tragic. La spital i-au dat analgezice atat de puternice, incat la sosirea noastra din America, nu ne-a recunoscut nici pe mine, nici pe nevasta mea.

Ca sa pot comunica cu dansa, am incercat sa vorbesc despre opera - ea fusese solista la Opera din Timisoara. Mi-a zis insa ca nu stie ce este o opera. I-am cantat atunci "Si mi chiamano Mimi" din "Boema" si "Un bel di vedremo" din "Madama Butterfly", arii pe care ea le cantase pe scena. Mi-a spus ca nu a auzit niciodata aceste arii. Atunci am recitat numele unor mari cantareti, Gigli, Albanese, Caniglia, Schwarzkopf, Sutherland... dar nu recunostea nici macar un singur nume. Apoi am trecut la vedete de cinema, Greta Garbo, Bette Davis, Clark Gable, Danielle Darrieux, Charles Boyer.... Din nou nimic, dar, cand am pronuntat numele lui Marlene Dietrich, mi-a spus: "Da, Marlene Dietrich..." si i-a aparut un zambet pe gura.

Am cerut sa se reduca doza de analgezice si, fara a avea dureri, si-a recastigat memoria. Ne-a recunoscut si, in fine, am putut vorbi. Din primul moment, ea a abordat cu forta tema mortii.

- *De ce nu ma lasi sa mor?*
- *Pentru ca nu depinde de mine.*
- *Du-te la cei de care depinde si cere-le sa ma lasa sa mor.*
- *Nu depinde de nimeni, vei muri cand iti vine timpul, nici mai devreme nici mai tarziu.*
- *Doresc sa gasesti pe cineva care pentru o mie sau doua mii de Euro sa vina sa ma loveasca in cap cu o piatra.*
- *Aceasta dorinta nu ti-o pot implini!*
- *Stii de ce doctorii astia nemti nu ma lasa sa mor? Pentru ca sunt evreica.*

Remarca ei, de o ironie foarte amuzanta, era totodata foarte dureroasa pentru mine. Radeam si plangeam in acelasi timp.

P.S. Lista evreilor sportivi timisoreni este cu atat mai interesanta cu cat reuseste sa ne distraga atentia de la tragedia politica care se desfasoara aici.

Si inca un mic lucru: pe marele maestru de sah Partos nu il chemam nici Carol, nici Charles, ci toti il chemam Charlie. De la Charlie am invatat "gambitul damei".